

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Міністрові юстиції України

Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У межах реалізації зазначених вище норм законодавства України під час розгляду звернень від засуджених, що надходили до мене, було виявлено недосконалість нормативно-правових актів Міністерства юстиції України у частині забезпечення права засуджених, які прямують із однієї установи виконання покарань/слідчого ізолятора (далі – УВП/СІЗО відповідно) до іншої через третю таку установу, на контакти із зовнішнім світом.

До мене як Уповноваженого неодноразово надходили звернення засуджених, які прямували транзитом через СІЗО (УВП), в яких утримувались протягом тривалого часу, щодо порушення їх прав на користування власними планшетними комп'ютерами.

Зокрема, у своєму зверненні засуджений _____ зазначив, що під час слідування з державної установи «_____» до державної установи «_____» у період з _____ 2024 по _____ 2024 утримувався у державній установі «_____». При цьому він зазначає, що у наведений період був позбавлений можливості користуватися власним планшетом. При цьому засуджений зазначив, що навіть із урахуванням того, що адміністрація установи-відправника долучила його планшет до особової справи, яку було

упаковано у конверт, який не підлягає розкриттю в установах, в яких засуджені перебувають транзитом, він не міг ним користуватись.

Зазначу, що наразі порядок долучення особистих планшетних комп'ютерів/мобільних телефонів до особових справ засуджених під час їх відправлення до інших УВП/СІЗО не врегульований та здійснюється на розсуд адміністрації.

Водночас відповідно до пункту 1 розділу XI Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України 28 серпня 2018 року № 2823/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2018 року за № 1010/32462 (далі – ПВР УВП), при вибутті до іншої установи виконання покарань засудженому дозволяється брати з собою речі, продукти харчування та предмети першої потреби, придбані ним у законному порядку. Загальна вага предметів і речей, які перевозить засуджений, не повинна перевищувати 50 кг. Зайві речі здаються на склад установи виконання покарань і за письмовим дорученням засудженого видаються його близьким родичам, іншим особам або йому особисто після звільнення з установи.

Відповідно до пункту 2 розділу XII ПВР УВП засуджені за заявою та за власні кошти можуть відправляти родичам та іншим особам посилки (бандеролі) з продуктами харчування та предметами першої потреби, які придбані в крамниці установи виконання покарань, а також предмети і речі, що є в особистому користуванні засудженого або зберігаються на складі установи.

Між тим, підпунктом 7 пункту 1 розділу VI Положення з організації конвоювання військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 24.12.2019 № 1090, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.03.2020 за № 229/35412, визначено, що «варта дозволяє особам, узятим під варту та/або засудженим до позбавлення волі, мати із собою особисті речі згідно з переліком, визначеним законодавством. Дозволені особам, узятим під варту та/або засудженим до позбавлення волі, для зберігання в себе в установах виконання покарань (слідчих ізоляторах) речі (прилади для гоління, за висновком лікарів - дерев'яні палиці, милиці; дзеркала, шахи, шашки, доміно, інші ігри, консервовані продукти, які зберігаються в металевій (скляній) тарі) під час обшуку варту вилучає для тимчасового зберігання, про що робиться запис у книзі обліку тимчасово вилучених та повернутих речей під час конвоювання у осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі... Телевізори, магнітофони, радіоприймачі, інша радіоелектронна апаратура, музичні інструменти, що належать особам, узятим під варту та/або засудженим до позбавлення волі, та дозволені для користування в установах виконання покарань (слідчих ізоляторах), на період конвоювання варту не приймає, а орган-відправник пересилає до місця, куди прямують такі особи».

Ураховуючи наведене, питання доставляння мобільних телефонів та планшетів засуджених, які вибувають із однієї УВП/СІЗО до іншої, зокрема і

через третю таку установу належним чином не врегульовано, натомість їх пересилання таких речей органом-відправником до місця призначення засудженого не враховує можливе його тривале перебування у третій установі.

При цьому до мене неодноразово надходила інформація про те, що адміністрація установ-відправників долучає особисті планшети засуджених, які вибувають до інших установ, зокрема і транзитом через треті такі установи, до особових справ засуджених, які запечатуються у конверти.

Ураховуючи наведене, з метою належного врегулювання окресленого питання, зокрема і щодо більш-менш усталеної практики щодо долучення планшетів засуджених до їх особових справ при вибутті до іншої УВП/СІЗО, вважаю за доцільне внесення Міністерством юстиції України до відомчих нормативно-правових актів відповідних змін.

Однак зазначаю, що при прибутті до установи призначення засуджені мають можливість користуватися особистим планшетами, однак із урахуванням вимог Інструкції про роботу відділів (груп, секторів, старших інспекторів) контролю за виконанням судових рішень установ виконання покарань та слідчих ізоляторів, затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 08.06.2012 № 847/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 червня 2012 року за № 957/21269, щодо заборони без письмової вимоги суду або прокурора розкривати конверти з особовими справами осіб, які прямують транзитом, такі особи позбавлені можливості користуватися планшетами (або у разі долучення – мобільними телефонами), які запаковані разом із особовими справами.

Між тим, відповідно до пункту 8 глави 3 розділу I Правил внутрішнього розпорядку слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 14 червня 2019 року № 1769/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18 червня 2019 року за № 633/33604 (далі- ПВР СІЗО), засуджених, вироки щодо яких набрали законної сили, яких відповідно до статті 88 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) переміщують під вартою з однієї установи виконання покарань, слідчого ізолятора до іншої тримають відповідно до вимог КВК України, Закону України «Про попереднє ув'язнення» та цих Правил, вони користуються правами та мають обов'язки, визначені Законом України «Про попереднє ув'язнення» та КВК України.

При цьому відповідно до статті 107 КВК України, засуджені, серед іншого, мають право здійснювати листування з особами, які знаходяться за межами колоній, вести з ними телефонні розмови, у тому числі у мережах рухомого (мобільного) зв'язку, користуватися глобальною мережею Інтернет.

Відсутність окресленої норми у ПВР СІЗО не відповідає конституційному принципу гарантованості прав, що передбачений статтею 22 Конституції України, та не позбавляє права засуджених, які утримуються в такій установі як особи, що прямують транзитом, такого права.

Відтак при розробленні та внесенні відповідних змін необхідно врахувати окреслене вище застереження та передбачити окремий порядок надання у користування «транзитним» засуджених їх планшетних комп'ютерів.

Ураховуючи наведене вище, з метою усунення виявлених прогалин в законодавстві та забезпечення додержання права засуджених, які прямують транзитом, на контакти із зовнішнім світом, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 3, 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Розглянути подання та вжити заходів щодо нормативно-правового врегулювання порядку долучення особистих планшетів та мобільних телефонів засуджених, які вибувають із однієї установи виконання покарань/слідчого ізолятора до іншої, зокрема через третю таку установу, до особових справ таких засуджених, та порядку надання планшетних комп'ютерів у користування в установі виконання покарань/слідчому ізоляторі, яка не є місцем призначення (є транзитною установою).

2. Забезпечити здійснення Міністерством юстиції України дієвого контролю за додержанням прав людини і громадянина в діяльності установ виконання покарань та слідчих ізоляторів.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи прошу повідомити мене у встановлений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» строк.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Рубанова Катерина 2987069

